

ȘCOALA DIN INTERIOR

*O modalitate de explorare pentru
viitorii profesioniști în educație*

Daniela Elena DUMITRU
Monica Elisabeta PĂDURARU
Aurel Marin DRĂMNESCU
Elena-Ramona RICHÎTEANU-NĂSTASE
Mihaela MINCIU

Camelia STĂICULESCU
Maria Liana LĂCĂTUȘ
Vladimir-Aurelian ENĂCHESCU
Alexandru Robert MIHĂILĂ
Elena PETRICA

ȘCOALA DIN INTERIOR

*O modalitate de explorare pentru
viitorii profesioniști în educație*

EDITURA UNIVERSITARĂ
București

Colecția **ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI**

Coordonator colecție: Prof. univ. dr. Marin MANOLESCU, Universitatea din București

Referenți științifici colecție:

Prof. univ. dr. habil. Horațiu CATALANO, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Prof. univ. dr. Ion ALBULESCU, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Prof. univ. dr. Simona Mioara MARIN, Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați

Prof. univ. dr. Mihai STANCIU, Universitatea de Științe Vieții, Iași

Redactor: Laura Nicolescu

Tehnoredactor: Ameluța Vișan

Coperta: Monica Balaban

Ilustrația copertei include elemente generate sau prelucrate cu ajutorul inteligenței artificiale

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Școala din interior : o modalitate de explorare pentru

viitorii profesioniști în educație / Daniela Elena Dumitru,

Camelia Stăiculescu, Monica Elisabeta Păduraru,.... –

București : Editura Universitară, 2026

Conține bibliografie

ISBN 978-606-28-2402-0

I. Dumitru, Daniela-Elena

II. Stăiculescu, Camelia

III. Păduraru, Monica Elisabeta

37

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062824020

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2026

Editura Universitară

Editor: Vasile Muscalu

B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București

Tel.: 021.315.32.47

www.editurauniversitara.ro

e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: 021-315.32.47/ 0745 200 718/ 0745 200 357

comenzi@editurauniversitara.ro

www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

Introducere	7
Cum poate fi folosit caietul	8
Repere de organizare a școlii	9
Proceduri și reguli ale vieții școlare	10
Tema 1 Intrarea în profesie	11
Tema 2 Harta sistemului preuniversitar	18
Tema 3 Școala ca organizație.....	25
Tema 4 Documentele școlii.....	32
Tema 5 Curriculumul în acțiune.....	39
Tema 6 Cunoașterea clasei.....	46
Tema 7 Observarea lecției.....	53
Tema 8 Climat și management.....	60
Tema 9 Predarea pentru înțelegere.....	67
Tema 10 Evaluarea pentru învățare.....	74
Tema 11 Incluziune și siguranță.....	81
Tema 12 Familie și comunitate	88
Tema 13 Prima secvență didactică	95
Tema 14 Portofoliu și devenire	102
Anexa 1 Grilă de analiză orientativă a unei unități școlare.....	109
Anexa 2 Grilă de observare a clasei ca mediu de învățare.....	111
Anexa 3 Fișă de cartografiere a responsabilităților școlii	113
Anexa 4 Grilă de verificare a clarității unei proceduri.....	115
Anexa 5 Fișă de orientare într-un traseu educațional.....	117
Anexa 6 Registru de observare a unei secvențe didactice.....	119
Anexa 7 Grilă de analiză a unui instrument de evaluare.....	121
Anexa 8 Listă de verificare a accesibilității unei resurse didactice.....	123
Anexa 9 Fișă de pregătire a comunicării cu familia.....	125
Surse și verificarea versiunilor.....	127

INTRODUCERE

Școala este un loc al învățării și o organizație în care oameni cu roluri, experiențe și așteptări diferite lucrează în fiecare zi. Pentru un viitor profesionist în educație, cunoașterea ei presupune înțelegerea modului în care se întâlnesc activitatea din clasă, deciziile instituționale, relațiile dintre persoane și responsabilitatea față de fiecare elev. O lecție, un regulament, o discuție cu familia sau o decizie administrativă capătă sens în contextul mai larg al vieții școlare.

Acest caiet oferă un parcurs de explorare a școlii și a sistemului educațional preuniversitar din România. Scopul său este formarea unei priviri atente și argumentate asupra educației: ce observăm, ce întrebări formulăm, ce informații căutăm și cum justificăm o decizie. Materialul se adresează celor care se pregătesc să intre în profesie și care au nevoie să transforme experiența lor de foști elevi într-o înțelegere profesională a organizației școlare.

Experiența personală constituie un punct de plecare valoros. Ea poate face vizibile practici care au sprijinit învățarea, relații care au creat încredere sau situații care au produs dificultăți. Totuși, amintirea unei situații nu descrie singură funcționarea întregii școli. De aceea, reflecția asupra experiențelor se completează aici cu analiza unor cazuri fictive, lectura documentelor publice și examinarea mai multor explicații posibile pentru aceeași situație.

Cele paisprezece teme urmăresc intrarea în profesie, structura sistemului, organizarea școlii, documentele și procedurile, curriculumul, cunoașterea clasei, observarea lecției, climatul educațional, predarea, evaluarea, incluziunea, relația cu familia și comunitatea, proiectarea didactică și dezvoltarea profesională. Ele arată cum se leagă deciziile cotidiene de scopurile educației și cum poate fi păstrat interesul elevului în centrul activității profesionale.

Parcursul se desfășoară prin pregătire individuală și seminarii universitare. Exercițiile sunt concepute pentru a putea fi rezolvate fără acces într-o școală, fără observarea unor clase reale și fără consultarea documentelor interne ale unei instituții. Cazurile prezentate sunt fictive. Atunci când este necesară documentarea, se folosesc surse publice sau materiale puse la dispoziție în seminar. Absența unei informații poate fi consemnată și transformată într-o întrebare de clarificare.

CUM POATE FI FOLOSIT CAIETUL

Fiecare exercițiu are o cerință proprie și se rezolvă individual. Nu este necesară utilizarea răspunsurilor la un alt exercițiu. Cerințele precizează situația analizată, operațiile de realizat și forma rezultatului. Unele solicită un text argumentat, altele un tabel, o schemă, un desen sau asocierea unor elemente. Paginile denumite spațiu de lucru continuă răspunsul la exercițiul indicat; ele nu introduc o activitate suplimentară.

Înainte de a răspunde, citiți integral cerința și identificați ce se cunoaște deja, ce trebuie verificat și ce produs trebuie realizat. Într-un caz fictiv, folosiți datele furnizate și marcați explicit presupunerile suplimentare. Într-o analiză de document, consemnați titlul, emitentul, versiunea sau data și secțiunea consultată. Dacă o concluzie nu poate fi susținută de informațiile disponibile, explicați limita și indicați ce informație ar fi necesară.

Un răspuns util profesional nu se reduce la identificarea unei soluții. El explică de ce acea soluție este potrivită situației, cine are responsabilitatea de a acționa și ce efecte poate avea asupra elevilor. Când sunt posibile mai multe opțiuni, comparați-le prin criterii explicite. Separați faptele observabile de interpretări și evitați etichetele aplicate persoanelor. Formulați recomandări proporționale cu informațiile pe care le aveți.

Spațiile de lucru permit redactarea de mână sau completarea electronică. Tabelele organizează informațiile care trebuie comparate, iar suprafețele grafice invită la reprezentarea relațiilor, traseelor și proceselor. În desene, folosiți etichete și o legendă, astfel încât reprezentarea să poată fi înțeleasă de un cititor. Exercițiile de corespondență verifică diferențierea unor concepte prin asocierea elementelor din două coloane.

Anexele sunt instrumente autonome care pot fi păstrate și reutilizate ulterior: grile de analiză a școlii și a clasei, fișe pentru documente și proceduri, registre de observare și liste de verificare. Niciun instrument nu presupune completarea altuia. În această etapă, ele pot fi aplicate unor materiale publice sau unor situații simulate. Folosirea lor viitoare într-o școală se adaptează scopului, autorizării și regulilor instituției.

În orice răspuns sau instrument completat, protejați identitatea persoanelor. Relatați amintirile fără nume și fără detalii care ar permite identificarea elevilor sau a profesorilor. Nu includeți date personale reale în exemple. Consultarea documentelor oficiale urmărește orientarea profesională; pentru aplicarea unei reguli într-o situație reală, trebuie verificată forma în vigoare și responsabilitatea persoanelor competente.

Valoarea caietului se construiește prin calitatea întrebărilor și a justificărilor. Pe măsură ce îl completați, urmăriți cum se schimbă felul în care priviți școala, ce aspecte puteți explica mai precis și unde aveți încă nevoie de documentare. Acest proces pregătește o participare informată, atentă și responsabilă la viața unei organizații educaționale.

REPERE DE ORGANIZARE A ȘCOLII

La nivelul unității, studenții identifică rolurile consiliului de administrație, directorului, consiliului profesoral, consiliului clasei, dirigintelui, consilierului școlar și structurilor elevilor și părinților. ROFUIP distinge comisii permanente, temporare și ocazionale. Conform art. 71 din forma consultată, comisiile permanente includ Comisia pentru curriculum, Comisia de evaluare și asigurare a calității, comisia de securitate și sănătate în muncă și pentru situații de urgență, comisia pentru control managerial intern în unitățile de stat, comisia pentru prevenirea și combaterea violenței, a corupției și discriminării și promovarea interculturalității, respectiv comisia pentru formare și dezvoltare în cariera didactică.

Catedrele sau comisiile metodice se constituie în cadrul Comisiei pentru curriculum, după arie curriculară, disciplină ori discipline înrudite, cu reguli detaliate la art. 72 și în procedura proprie a unității. Pentru fiecare structură, investigați scopul, documentul de constituire, o decizie tipică, cine este consultat și ce urme documentare rămân. Verificați întotdeauna forma normativă în vigoare în ziua utilizării caietului.

Structură	Întrebare de explorat
Consiliul de administrație	Ce tip de hotărâri aprobă și unde pot fi consultate cele publice?
Consiliul profesoral	Ce chestiuni didactice discută și cum participă profesorii?
Comisia pentru curriculum și catedra	Cum ajunge o propunere de opțional la consultare și aprobare?
CEAC	Ce informații folosește școala pentru îmbunătățire?
Comisia pentru prevenirea violenței	Cum se coordonează prevenirea, raportarea și sprijinul?

PROCEDURI ȘI REGULI ALE VIETII ȘCOLARE

O procedură descrie o situație, actorii responsabili, succesiunea pașilor, documentele și verificarea rezultatului. În seminar, comparați procedurile naționale accesibile cu regulamente și proceduri publicate de unități școlare: constituirea comisiilor, comunicarea cu familia, justificarea absențelor, evaluarea, siguranța și raportarea incidentelor. Lipsa unui document public se consemnează ca limită a analizei; nu se presupune conținutul unei proceduri interne.

Pentru violență, reperul național este procedura aprobată prin OM nr. 6235/2023, care distinge tipuri de situații și responsabilități. Pentru drepturile și îndatoririle elevilor se consultă Statutul elevului, aprobat prin OM nr. 5707/2024. Pentru organizarea curentă se consultă ROFUIP, aprobat prin OM nr. 5726/2024. Toate trebuie verificate în forma în vigoare la data seminarului.

Exercițiu de orientare: Alegeți o procedură națională sau una publicată de o școală. Notați problema, cine o declanșează, cine are autoritatea de a decide, documentele și protecția datelor. Construiți apoi un caz fictiv care activează procedura și discutați ce ar trebui verificat înainte de acțiune.

TEMA 1

INTRAREA ÎN PROFESIE

01 / 14

Exerciții individuale autonome. Rezolvați fiecare cerință folosind datele indicate.

Exercițiul 1 Limitele rolului profesional

Într-un liceu fictiv, un profesor debutant primește trei solicitări în aceeași zi: un elev îi cere să nu consemneze un rezultat slab; un părinte solicită situația școlară a altui elev; directorul îi cere o activitate suplimentară fără a preciza responsabilitățile. Analizați fiecare solicitare separat. Precizați ce informație lipsește, ce drept sau responsabilitate trebuie verificat și ce răspuns profesional ați formula. Nu inventați articole de lege; dacă folosiți o prevedere, indicați sursa consultată. Redactați trei răspunsuri de 60–90 de cuvinte și explicați de ce fiecare protejează relația educațională.

Rezultatul cerut: tabel completat și răspuns argumentat pe pagina următoare. Unde se cere o sursă, consemnați titlul documentului, articolul sau secțiunea și data consultării.

Tema 1 Spațiu de lucru pentru exercițiul 1

Element de analizat	Răspuns argumentat și informații de verificat
Solicitarea elevului	
Solicitarea părintelui	
Sarcina profesorului nou	
Surse și limite	

Răspunsul redactat și sursele folosite

Tema 1 Exercițiul 2 Amintiri școlare în trei cadre

Reamintiți-vă o situație din perioada în care erați elev în care un profesor v-a influențat încrederea. Reprezentați situația prin trei cadre: context, intervenție, efect. Adăugați o explicație profesională actuală, fără nume reale.

Lucrați numai pe cerința acestei pagini. Folosiți etichete lizibile, săgeți și o legendă. Sub desen, explicați două alegeri grafice în 60–100 de cuvinte.

Context	Intervenție	Efect

Tema 1 Exercițiul 3 Calendarul responsabilităților

Un profesor fictiv are într-o zi două ore de predare de câte 50 de minute, 40 de minute de pregătire, 30 de minute de evaluare, o întâlnire de 20 de minute și 15 minute de comunicare cu familia. Construiți un calendar realist care include pauze și precizați ce activități pot fi reprogramate. Calculați separat timpul de predare și timpul total descris. Explicați de ce durata cazului nu reprezintă norma legală de muncă. Completați tabelul cu intervalul, activitatea și justificarea plasării.

Activitate și interval	Durată și prioritate	Justificarea programării
Element 1		
Element 2		
Element 3		

Continuați tabelul sau răspunsul pe pagina următoare. Aceasta este o continuare a spațiului de completare, nu un exercițiu nou.

Tema 1 Spațiu de lucru pentru exercițiul 3

Element suplimentar	Răspuns și justificare
Element 4	
Element 5	

Tema 1 Exercițiul 4 Dilema echității

Un elev fictiv solicită încă două zile pentru o lucrare deoarece a lipsit motivat; alt elev consideră prelungirea nedreaptă. Formulați o decizie provizorie, două informații de verificat și un mesaj pentru clasă care nu divulgă situația personală. Explicați diferența dintre tratament identic și sprijin echitabil.

Elaborați răspunsul folosind exclusiv datele acestui caz și, dacă este cerută, documentarea indicată. Începeți cu tabelul și continuați cu explicația în spațiul următor. Precizați explicit o limită a soluției.

Componentă	Răspuns pentru această situație
Problema și datele de verificat	
Acțiunea propusă și motivul	
Limite și responsabilități	

TEMA 2

HARTA SISTEMULUI PREUNIVERSITAR

02 / 14

Exerciții individuale autonome. Rezolvați fiecare cerință folosind datele indicate.

Exercițiul 5 O alegere de traseu educațional

Andrei, elev fictiv de clasa a VIII-a, este interesat de economie, dar familia consideră că numai profilul real oferă perspective bune. El nu știe ce diferențiază filiera, profilul și specializarea. Consultați o sursă oficială despre oferta liceală și identificați două trasee relevante. Explicați termenii pentru o familie fără pregătire pedagogică, comparați opțiunile și formulați cinci întrebări care ar clarifica interesele elevului. Nu decideți în locul lui. În tabel, consemnați informațiile verificate, sursele și ceea ce rămâne de aflat; adăugați o recomandare de informare de 120–150 de cuvinte.

Rezultatul cerut: tabel completat și răspuns argumentat pe pagina următoare. Unde se cere o sursă, consemnați titlul documentului, articolul sau secțiunea și data consultării.

Tema 2 Spațiu de lucru pentru exercițiul 5

Element de analizat	Răspuns argumentat și informații de verificat
Termenii explicați	
Traseul 1	
Traseul 2	
Întrebări și recomandare	

Răspunsul redactat și sursele folosite

Tema 2 Exercițiul 6 Traseul meu școlar

Gândiți-vă la traseul vostru de elev, de la intrarea în școală până la absolvire. Desenați o axă temporală cu cinci momente importante, două tranziții și persoanele care v-au sprijinit, folosind doar roluri, fără nume. Explicați sub desen ce sprijin a lipsit într-un moment și cum ar putea fi oferit astăzi.

Lucrați numai pe cerința acestei pagini. Folosiți etichete lizibile, săgeți și o legendă. Sub desen, explicați două alegeri grafice în 60–100 de cuvinte.

Momente și tranziții

01 02 03 04 05

Roluri de sprijin

Scoala din interior

O modalitate de explorare pentru viitorii profesioniști în educație

Autor: Dramnescu, Marin

Editura: UNIVERSITARA

ISBN/EAN: 9786062824020

URL produs:

<https://librariaonline.ro/carte/scoala-din-interior-ed-i-marin-dramnescu-universitara-p10267751>

Descriere produs

Scoala din interior. O modalitate de explorare pentru viitorii profesioniști în educație